

Tromsø kommune

Byråd for næring, kultur
og idrett

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011, Dep.

0030 OSLO

Deres ref.:
13/4111

Vår ref.:
13/7898 /63195/13-J07 &13

Saksbehandler:
Nina Wihuri
Telefon:
77 79 01 64

Dato:
19.12.2013

HØRING VEDRØRENDE FORSLAG TIL EN NY FORSKRIFT OM BEVILLING FOR TOBAKKSSALG

Tromsø kommune er i utgangspunktet positiv til tiltak som kan redusere tobakksbruk, spesielt tiltak som har som hensikt å beskytte barn og unge mot skadevirkningene av tobakk.

Tromsø kommune mener imidlertid at det ikke er behov for et kommunalt bevillingssystem for salg av tobakk, da dette er en dårlig løsning i arbeidet med å redusere skadene ved tobakk. Det vises blant annet til at nasjonal strategi for det tobakksforebyggende arbeidet i 2006 til 2010 har ført til at ungdomsrøykingen er halvert, selv om snusbruk har økt (jfr. Prop. 55L s.6). Andel potensielle tenåringsrøykere som vil avstå fra røyking som et resultat av bevillingssystemet er også usikkert.

Videre kan et bevillingssystem for kjøp av tobakk vanskeliggjøre etablering av næringsvirksomhet i kommunen, ved å forsterke skjemaveldet, forlenge byråkratiske prosesser og øke offentlige avgifter. Det å innføre nok et nytt bevillingssystem kan også vanskeliggjøre kommunens mål om å legge til rette for stabile, langsiktige og gode rammevilkår for næringslivet.

Da bevillingsordningen allerede er vedtatt, har Tromsø kommune følgende merknader til de enkelte forslag i forskriften:

- **Høringsnotatets punkt 3.2 om krav til søknaden**

Departementet foreslår blant annet å eksemplifisere hva slags dokumentasjon kommunene kan be om, der det synes nødvendig. Dette samsvarer med reglene for salgs- og skjenkebevilling. Det bes om tilbakemelding på om det bør konkretiseres hvilken dokumentasjon som må legges ved søknaden eller sendes inn i forbindelse med søknadsbehandlingen.

Slik vi vurderer det vil behovet for dokumentasjon primært være knyttet til kartlegging av eierforhold, styrer og stedfortreder, samt vurdering av vandel. Det er likevel viktig at dokumentasjonskravet ikke blir omfattende og at det er rom for å stille ulike krav ut fra et konkret behov. Vi er av den oppfatning at det som minimum bør kreves at det legges ved aksjeeierbok, dokumentasjon op bakenforliggende eierforhold, atkomstdokumenter i form av leiekontrakter eller kjøpekontrakter samt politiattest.

Det er imidlertid ingenting i veien for at det i forskriften i tillegg vises til eksempler på dokumentasjon som kan vedlegges. Dette vil kunne forenkle kommunens veiledning ut mot søkerne og sikre en noe høyere kvalitet på de søknader som kommer inn. Dette vil igjen kunne spare kommunen for unødig tidsbruk gjennom innhenting av ytterligere dokumentasjon.

- **Høringsnotatets punkt 3.3 om bevilning for en enkelt anledning**

Utgangspunktet er at alle som søker og oppfyller grunnkravene vil ha krav på bevilning. Det er imidlertid åpnet for at kommunen kan fastsette vilkår eller avslå søknad om bevilning for en enkelt anledning basert på tobakkspolitiske hensyn. Det kan blant annet legges vekt på om arrangementet retter seg mot barn og unge.

Det er videre foreslått at arrangøren skal være bevillingshaver, og at utsalget skal skje på eget avgrenset område og ikke sammen med salg av alkohol. Departementet forutsetter at eventuelle brudd kan få konsekvenser for arrangøren i forbindelse med senere bevillingsøknader ved tilsvarende arrangement.

Tromsø kommune er positiv til forslaget om en mer skjønnsmessig adgang for vurdering av bevilning for en enkelt anledning. Konseptene for disse arrangementene varierer i stor grad og det vil kunne medføre uheldige konsekvenser dersom disse automatisk skal ha krav på bevilning.

Av kontrollhensyn vil det på større arrangementer være av stor betydning at salget skjer fra et avgrenset område. Dette kan også begrense tilgjengeligheten noe. Vi er imidlertid usikre på om ordlyden i § 6 annet ledd i forskriften er tydelig på dette området. Slik denne fremstår, kan den forstås slik at det ikke kan gis tobakksbevilning til arrangører som også samtidig har skjenkebevilning. Ordlyden foreslås derfor endret slik: *«Tobakkssalget skal foregå fra et eget avgrenset område. Det kan ikke skjenkes alkohol innenfor samme område som utsalget av tobakk foregår.»*

- **Høringsnotatets punkt 3.4 om kunnskapsprøve**

Departementet foreslår at reglene for kunnskapsprøve for tobakk bør være så like som mulig som de eksisterende reglene om kunnskapsprøve for alkohol. Dette får den betydning at både styrer og stedfortreder må ha bestått kunnskapsprøven. Videre foreslås det at kontrollørene må bestå kunnskapsprøven.

Tromsø kommune støtter forslaget om kunnskapsprøve for styrer og stedfortreder. Dette anses som et viktig element for å sikre at virksomheten har et tilstrekkelig kunnskap om tobakkslovgivningen ved utøvelsen av bevillingen.

Når det gjelder krav om kunnskapsprøve for kontrollørene er vi i utgangspunktet også positive til dette. Det er viktig at kommunene til enhver tid bestreber tilstrekkelig opplæring på sine kontrollører. Kanskje bør man også vurdere å innføre et obligatorisk opplæringsprogram for kontrollørene.

- **Høringsnotatets punkt 3.5 om søknads- og bevillingsgebyr**

Tobakksskadeloven § 15 fastsetter at det skal betales et søknadsgebyr og et årlig bevillingsgebyr. Bevillingsgebyret skal være likt for alle utsalgssteder, uavhengig av omsatt kvantum tobakksvarer. Etter utredning fra SIRUS foreslår departementet i forskriften at søknadsgebyret fastsettes til 2000 kroner per søknad, og bevillingsgebyret til 4000 kroner årlig. For søknad om bevilning til enkelt anledning foreslås et samlet gebyr på 4000 kroner. Gebyrene vil jevnlig oppjusteres i henhold til konsumprisindeksene. Det er videre tatt sikte

på å gjennomgå kostnadene ved tobakksbevillingsordningen på nytt etter ikrafttredelse, slik at gebyrene eventuelt kan justeres.

Tromsø kommune støtter at søknads- og bevillingsgebyrene bør settes i forhold til kommunens reelle utgifter. Slik vi ser det per i dag, vil de gebyrsatser som er lagt til grunn dekke de kostnader som påløper.

- **Høringsnotatets punkt 3.6 om internkontroll**

Departementet foreslår nærmere regler om hvordan internkontrollen skal utformes, i tråd med reglene om internkontroll for alkohol. Bevillingshaver er ansvarlig for å ha et system for hvordan regelverket skal overholdes og hvordan avvik skal korrigeres. I praksis betyr dette at virksomheten må ha gode og dokumenterbare rutiner for å sikre at driften er i samsvar med regelverket. Kravene som stilles til internkontrollsystem vil variere ut fra blant annet virksomhetens størrelse og risikoforhold.

Tromsø kommune støtter forslaget og har ingen merknader.

- **Høringsnotatets punkt 3.7 om kontroll**

Bestemmelsene om kontroll fastslår kommunens ansvar, veiledningsfrist og utforming av kontrollrapporter i samsvar med reglene i alkoholoven. Det foreslås at kontrollørene må bestå kunnskapsprøven for å kunne arbeide som kontrollør. Videre foreslås at alle tobakkskontroller må utføres med to kontrollører og at kontrollfrekvensen skal settes til tre ganger så mange kontroller som det er bevillingssteder. Det er i stor grad lagt opp til at kommunene selv gjøre en vurdering av hvilke steder det er nødvendig å kontrollere og hyppigheten for kontroll på hvert bevillingssted, men det skal minimum foretas en kontroll årlig ved hvert sted.

Når det gjelder krav om bestått kunnskapsprøve for kontrollørene, vises det til pkt.3.4 ovenfor.

Tromsø kommune har ingen innvendinger til kontrollfrekvensen som er foreslått. Vi mener det er tilstrekkelig rom for en lokal vurdering av nødvendigheten av kontroll og kontrollfrekvens. Samtidig tenker vi det er viktig med et krav om årlig kontroll for samtlige bevillingshavere.

Kommunen er imidlertid noe usikker på hvorvidt det bør være krav om at samtlige kontroller skal utføres av to kontrollører. Vi mener de fleste salgssteder for tobakksvarer er noe mer oversiktlig og «enklere» å kontrollere enn skjenkesteder. Beskrivelsene og tvil om faktum gjør seg heller ikke i like stor grad gjeldende. Disse reglene bør imidlertid være sammenfallende med reglene for kontroll med salgsbevillinger etter alkoholoven, og bør innføres dersom disse vedtas. Om dette ikke er tilfellet bør det imidlertid vurderes om dette bør reguleres som *bør-regel* fremfor en *skal-regel*, slik at man lokalt kan ha et større rom for skjønn ut fra salgsstedets karakter.

Tromsø kommune er negative til departementets vurdering av regulering av prioriteringen til kommunen gjennom krav om tidsintervaller for kontroller. Vi mener det er naturlig at kommunene foretar en alminnelig risikovurdering av de ulike bevillingshavere ut fra lokalisering m.m. Hvilke tidspunkter og hensyn som vektlegges i denne vurderingen bør i stor grad tilligge kommunens skjønn. En mulighet er imidlertid å utforme ulike hensyn som bør vektlegges i risikovurderingen.

- **Høringsnotatets punkt 3.8. om inndragning**

Tobakksskadeloven § 11 fastsetter at en bevilling kan inndras for en kortere eller lengre periode dersom vandelsvilkårene ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter tobakksregelverket. Forslaget baserer seg på alkoholovens nåværende regler om inndragning (§1-8). Dette innebærer at kommunen bestemmer om en bevilling skal inndras og eventuelt for hvor lenge. Departementet har sendt på høring forslag til standardiserte inndragningslengder ved brudd på alkoholregelverket. Med bakgrunn i høringsinnspillende vil departementet i løpet av neste år vurdere å utarbeide og sende på høring et eget forslag om tilvarende bestemmelser for tobakksbevillinger.

Tromsø kommune er av den oppfatning at et prikktildelingssystem og standardiserte regler for inndragningen er viktig for å skape et godt og forutsigbart system rundt sanksjoner for overtredelser av regelverket rundt bevillingene. Et forslag til et slikt system, tilsvarende som for alkoholoven, burde vært inne allerede i denne høringsrunden. Tromsø kommune vil derfor anmode departementet om at dette snarlig sendes på høring etter at eventuelle endringer i alkoholoven er vedtatt. Dersom dette lar vente på seg, skaper det et behov for utforming av midlertidige regler internt i kommunene.

- **Forslag om felles forskrift for bevillinger, reklame og merke**

Departementet vurderer for øvrig om reklameforskriften og merkeforskriften bør slås sammen med den nye bevillingsforskriften. Dette for å få et mer enhetlig og oversiktlig regelverk.

Tromsø kommune er positive til en sammenslåing av regelverket og støtter forslaget.

Med vennlig hilsen

Jonas Stein
Byråd for næring, kultur og idrett